

Cynulliad National
Cenedlaethol Assembly for
Cymru Wales

Penderfyniad
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
(Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion)
(Cyflogau, Lwfansau etc.)
2006

Y Swyddfa Ffioedd

Rhagfyr 2006

CYNNWYS

CYNNWYS	i
1. RHAGARWEINIAD, DIFFINIADAU A DARPARIAETHAU CYFFREDINOL	1
1.1. Rhagarweiniad	1
1.2. Diffiniadau	1
1.3. Lwfansau Aelodau	1
1.4. Penderfyniad y Llywydd	1
1.5. Lwfans ar gyfer Rhan o Flwyddyn	2
1.6. Codiadau Blynyddol	2
1.7. Talebau a Derbynebau	2
1.8. Cyflwyno Cais yn Brydlon	3
1.9. Lwfansau ar Ddiwrnod Etholiad	3
1.10 Aelod sy'n dychwelyd ar ôl etholiad ond sy'n marw neu'n methu â chymryd llw oherwydd gwaeledd	3
2. CYFLOGAU'R AELODAU	4
2.1. Swm sy'n Daladwy	4
2.2. Codiadau Blynyddol	4
2.3. Talu Cyflogau	4
3. LWFANS COSTAU YCHWANEGOL AR GYFER TREULIAU A YSGWYDDIR WRTH AROS ODDI CARTREF DROS NOS	5
3.1. Diben a Swm	5
3.2. Lefel Is - Aelodau'r Ardal Fewnol	5
3.3. Lefel Uwch - Aelodau'r Ardal Allanol	5
4. TEITHIAU ARFEROL YR AELODAU	7
4.1. Rhagarweiniad	7
4.2. Egwyddorion Cyffredinol	7

4.3. Teithio Arferol	7
4.4. Teithio ar y Ffyrdd	7
4.5. Cyfraddau Fesul Milltir	7
4.6. Teithiau Dwyffordd a Ganiateir	7
4.7. Teithio mewn Tacsï	8
4.8. Teithio mewn Car Llog	8
4.9. Teithio ar Drên	8
4.10. Teithio mewn Awyren	8
4.11. Teithio ar fusnes y Pwyllgorau	8
5. TEITHIAU ESTYNEDIG	9
5.1. Rhagarweiniad	9
5.2. Symiau ac Amodau	9
6. TEITHIAU GAN BARTNER A PHLANT	10
6.1. Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau	10
6.2. Diffiniad o Blentyn	10
6.3. Teithio mewn Car	10
6.4. Taliad uniongyrchol i'r priod neu blant	10
7. TEITHIAU GAN STAFF YR AELODAU	11
7.1. Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau	11
7.2. Teithio mewn Car	11
7.3. Taliadau uniongyrchol i'r staff	11
8. TEITHIO I SEFYDLIADAU'R GYMUNED EWROPEAIDD etc.	12
8.1. Hawl	12
8.2. Cais	12
8.3. Teithiau i seneddau, cynghorau neu gynullïadau Rhanbarthol	12
9. LWFANS COSTAU SWYDDFA	13
9.1. Diben a Swm	13

9.2.	Costau Swyddfa	13
9.3.	Diogelwch Swyddfa	14
9.4.	Iechyd a Diogelwch/Mynediad i'r Anabl	14
9.5.	Trosglwyddo Arian	14
10.	LWFANS CYFLOGAU STAFF	15
10.1.	Diben a Swm	15
10.2.	Datblygiad Cyflog	15
10.3.	Costau Eraill yn ymwneud â Staff	16
10.4.	Contractau Cyflogaeth	16
10.5.	Talu Cyflogau	16
10.6.	Trosglwyddo Arian	16
10.7.	Taliadau uniongyrchol i'r staff	16
11	PENSIWN A DARPARIAETH GYSYLLTIEDIG AR GYFER STAFF YR AELODAU 17	
11.1	Pensiwn	17
11.2	Yswiriant Bywyd	17
11.3	Yswiriant Salwch Difrifol	17
12	LWFANS STAFF DROS DRO	18
12.1	Diben	18
12.2	Cymhwyso am y Lwfans Ysgrifenyddol Dros Dro	18
12.3	Cyfyngiadau	18
13	TALIADAU DISWYDDO I YSGRIFENYDDION A CHYNORTHWYWYR YMCHWIL A DELIR O'R LWFANS CYFLOGAU STAFF	20
13.1	Pan fo Aelod yn gadael y Cynulliad	20
14	LWFANS DIRWYN I BEN	21
14.1	Diben a Swm	21
14.2	Treuliau Taladwy	21
15	GRANT ADSEFYDLU	22

15.1	Grant Adsefydlu	22
15.2	Deiliaid Swyddi	23
16	GRANT YMDDEOL OHERWYDD SALWCH	24
16.1	Grant Ymddeol Oherwydd Salwch	24
17	LWFANS ANABLEDD	25
17.1	Diben a Swm	25
18	CYMORTH AR GYFER GRWPIAU	26
18.1	Diben	26
18.2	Swm	26
18.3	Dewis 1	26
18.4	Dewis 2	27
18.5	Cymeradwyo'r gwariant	29
19.	GALW'R AELODAU YN ÔL YN YSTOD Y TORIAD	30
19.1.	Diben a Swm	30

1. RHAGARWEINIAD, DIFFINIADAU A DARPARIAETHAU CYFFREDINOL

1.1. Rhagarweiniad

1.1.1. Penderfyniad gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru yw hwn o dan adrannau 16 (1) a (2), 18 a 34A Deddf Llywodraeth Cymru 1998 a gellir cyfeirio ato fel Penderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion) (Cyflogau, Lwfansau etc.) 2006 a daw i rym ar 30 Tachwedd 2006.

1.1.2. Mae'r Penderfyniad hwn yn pennu'r cyflogau a'r lwfansau sy'n daladwy i Aelodau'r Cynulliad o 1 Ebrill 2006. Yn amodol ar unrhyw eithriadau a darpariaethau cyfamserol a gynhwysir ynddo, mae'r Penderfyniad hwn yn disodli Penderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion) (Cyflogau, Lwfansau etc.) 2005 na fydd yn gymwys bellach.

1.2. Diffiniadau

1.2.1. Oni bai bod y cyd-destun yn gofyn fel arall, dyma ystyr y geiriau a'r ymadroddion canlynol.

Caerdydd	Unrhyw fan o fewn cylch pum milltir o gwmpas adeilad y Cynulliad Cenedlaethol ym Mae Caerdydd.
Graddfa gynhaliath dros nos Cynulliad Cenedlaethol Cymru	Y raddfa y byddai swyddog Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn ei derbyn at yr un diben.
Prif Gartref	Y cartref a gofrestrwyd gan yr Aelod yn y Swyddfa Ffioedd, sef y cartref lle y mae'r Aelod yn arfer treulio'r rhan fwyaf o'i (h)amser ac yn talu Treth y Cyngor yn llawn arno.
Cyflog	Y cyfanswm gros sy'n daladwy i Aelod cyn tynnu unrhyw beth e.e. treth incwm a chyfraniadau Yswiriant Gwladol
Blwyddyn	y 12 mis sy'n dod i ben ar 31 Mawrth

1.2.2. Bydd gan dermau eraill a ddefnyddir yr un ystyr ag yn Neddf Llywodraeth Cymru 1998 ("y Ddeddf"), neu yn Rheolau Sefydlog y Cynulliad.

1.3. Lwfansau Aelodau

1.3.1. Dim ond mewn perthynas â gwariant y bu'n rhaid ei ysgwyddo ar gyfer busnes y Cynulliad y telir lwfansau.

1.4. Penderfyniad y Llywydd

1.4.1. Y Llywydd fydd yn penderfynu ar unrhyw gwestiynau'n ymwneud â'r hawl i dderbyn lwfans a ddangosir yn y Penderfyniad hwn.

1.5. Lwfans ar gyfer Rhan o Flwyddyn

1.5.1. Mae'r lwfansau a nodir isod wedi'u mynegi fel terfyn ariannol blynyddol. Bydd cyfyngiad pro rata ar Aelod sy'n ymuno neu'n ymadael â'r Cynulliad yng nghanol blwyddyn. Yn gyffredinol ni chyfyngir ar yr Aelod o ran yr hyn y caiff ei hawlio o fis i fis, ond mewn rhai achosion byddai'n rhaid ad-dalu lwfans pe bai Aelod yn gadael yng nghanol blwyddyn ariannol, er enghraifft os yw Aelod wedi hawlio lwfans blwyddyn gyfan erbyn dechrau mis Rhagfyr ac yn gadael y Cynulliad ganol mis Rhagfyr.

Lwfans Costau Ychwanegol
Lwfans Costau Swyddfa
Lwfans Cyflogau Staff

1.6. Codiadau Blynyddol

1.6.1. Bydd y Lwfans Costau Ychwanegol, fel y'i diffinnir yn Adran 3 o'r Penderfyniad hwn, a'r Lwfans Costau Swyddfa, fel y'i diffinnir yn Adran 9 o'r Penderfyniad hwn, yn codi ar 1 Ebrill 2007, ac ar yr un dyddiad bob blwyddyn wedi hynny, yn unol â'r cynnydd dros y flwyddyn flaenorol ym Mynegai Prisiau Manwerthu'r DU ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol

1.7. Talebau a Derbynebau

1.7.1. Bydd Aelodau'r Cynulliad sydd am hawlio lwfans yn cyflwyno cais am y lwfans fel a phryd y gwêl y Llywydd yn dda. Gall y Llywydd bennu adegau a dulliau gwahanol ar gyfer hawlio lwfansau gwahanol.

1.7.2. Heb ragfarnu ar gynnwys cyffredinol paragraff 1.7.1, gall y Llywydd ofyn bod yn rhaid amgáu talebau a dogfennau eraill i gefnogi'r hawliad, fel y gwêl yn dda.

1.7.3. Ym mhob achos, gellir ond cyflwyno anfoneb neu dderbynneb sydd yn enw Aelod perthnasol y Cynulliad neu aelod o'i staff cymorth ac nid trydydd person (er enghraifft at rywun yn yr etholaeth) oni bai bod dogfennau dilys yn cael eu cyflwyno i brofi bod y gwariant yn gwbl gysylltiedig â busnes y Cynulliad.

1.8. Cyflwyno Cais yn Brydlon

1.8.1. Dylid cyflwyno cais am lwfans o fewn tri mis wedi diwedd y mis yr ysgwyddwyd y gwariant. Wrth gyflwyno cais am lwfans ar ôl y cyfnod hwn dylid egluro pam y bu oedi. Y Swyddfa Ffioedd, ar ran y Llywydd, fydd yn ystyried a ellir derbyn y ceisiadau hwyr. Os oes amheuaeth, neu os oes materion newydd neu ddatleuol yn codi, bydd y Swyddfa Ffioedd yn cyfeirio'r mater at y Llywydd er mwyn iddo benderfynu ar y mater.

1.9. Lwfansau ar Ddiwrnod Etholiad

1.9.1 Caiff Aelodau sy'n rhoi'r gorau i fod yn Aelodau adeg etholiad o ganlyniad i adran 2(5)(b) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1988 ac sydd yna'n cael eu hethol yn yr etholiad hwnnw barhau i hawlio Lwfans Costau Ychwanegol, Lwfans Costau Swyddfa a Lwfans Cyflogau Staff am y cyfnod sy'n dechrau ganol nos ddiwrnod cyn yr etholiad nes iddynt gael eu hailethol.

1.9.2 Caiff Aelodau sy'n rhoi'r gorau i fod yn Aelodau adeg etholiad o ganlyniad i adran 2(5)(b) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1988 ac sydd yna'n cael eu hethol yn yr etholiad hwnnw barhau i hawlio lwfans sydd yr un faint â'u cyflog pan oeddent yn Aelodau'r Cynulliad o dan baragraff 2.1.1. Byddai'r lwfans yn cael ei drin yn yr un modd â chyflog ym mhob ffordd yn ystod y cyfnod sy'n dechrau ganol nos ddiwrnod cyn yr etholiad nes iddynt gael eu hailethol.

1.10 Aelod sy'n dychwelyd ar ôl etholiad ond sy'n marw neu'n methu â chymryd llw oherwydd gwaeledd

1.10.1 Os yw Aelod sy'n rhoi'r gorau i fod yn Aelod adeg etholiad cyffredin o ganlyniad i adran 2(5)(b) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 ac sydd yna'n cael ei (h)aillethol yn yr etholiad hwnnw yn marw cyn tyngu'r llw sy'n ofynnol o dan adran 20 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998, neu'n methu â thyngu'r llw hwnnw oherwydd gwaeledd, bydd Lwfans Dirwyn i Ben ar gael o dan y telerau sydd wedi'u pennu yn Adran 14 o'r Penderfyniad hwn.

2. CYFLOGAU'R AELODAU

2.1. Swm sy'n Daladwy

2.1.1. O 1 Ebrill 2006 ymlaen, £46,191 y flwyddyn yw cyflog Aelodau^{1,2}.

2.1.2. O 1 Ebrill 2006 ymlaen, bydd Aelodau sydd yn gwneud unrhyw un o'r swyddi canlynol yn derbyn cyflog ychwanegol fel a ganlyn:

Prif Weinidog Cymru	£76,491 y flwyddyn
Gweinidog y Cynulliad/ Y Llywydd/ Arweinydd y Blaid fwyaf nad yw'n cael ei chynrychioli yng Nghabinet y Cynulliad	£39,677 y flwyddyn
Y Dirprwy Lywydd	£24,956 y flwyddyn
Cadeiryddion y Pwyllgorau Pwnc a sefydlwyd yn unol ag adran 57 y Ddeddf a Chadeirydd y Comisiwn Archwilio a sefydlwyd yn unol ag adran 60	£5,781 y flwyddyn

2.1.3. Os oes gan Aelod fwy nag un o'r swyddi a nodir ym mharagraff 2.1.2 caiff dderbyn un yn unig o'r cyflogau hyn, sef y cyflog uchaf.

2.2. Codiadau Blynyddol

2.2.1. Bydd cyflogau'r Aelodau a deiliaid y swyddi a nodir ym mharagraffau 2.1.1 neu 2.1.2 yn codi ar 1 Ebrill 2007, ac ar yr un dyddiad bob blwyddyn wedi hynny, o ganran y gwahaniaeth rhwng canolbwynt bandiau cyflog yr Uwch-Wasanaeth Sifil ar 1 Ebrill y flwyddyn dan sylw a'r hyn ydoedd yr Ebrill blaenorol.

2.3. Talu Cyflogau

2.3.1. Bydd cyflogau'r Aelodau yn cael eu talu'n fisol fel ôl-daliad ar ddiwrnod gwaith olaf y mis. Bydd y taliadau yn cael eu gwneud yn uniongyrchol i gyfrif yr Aelod drwy drosglwyddiad electronig (System Glirio Awtomataidd y Bancwyr – BACS).

¹ Bydd cyflogau Aelodau'r Cynulliad sydd hefyd yn Aelodau Seneddol neu'n Aelodau o Senedd Ewrop ddwy ran o dair yn llai yn unol â Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad) (Cyflogau) (Cyfyngu) 1999 (OS 1999 Rhif 1083)

² Nid yw cyflog Aelod yn daladwy tan ei fod/bod wedi tyngu llw neu wedi gwneud y datganiad sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith yn unol ag adran 20 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998

3. LWFANS COSTAU YCHWANEGOL AR GYFER TREULIAU A YSGWYDDIR WRTH AROS ODDI CARTREF DROS NOS

3.1. *Diben a Swm*

3.1.1. Mae'r Lwfans Costau Ychwanegol yn ad-dalu'r Aelodau am dreuliau y bu'n rhaid eu hysgwyddo wrth aros dros nos o'u prif gartref er mwyn cyflawni'u dyletswyddau fel Aelodau.

3.1.2. Mae lefel y Lwfans Costau Ychwanegol yn amrywio, gan ddibynnu ar leoliad prif gartref yr Aelod.

3.2. *Lefel Is - Aelodau'r Ardal Fewnol*

3.2.1. Yn amodol ar ddarpariaethau'r Adran hon, bydd gan yr Aelodau sydd â'u prif gartref yn un o'r etholaethau canlynol yr hawl i lefel is y Lwfans Costau Ychwanegol.

Caerffili	Canol Caerdydd	Gogledd Caerdydd
De Caerdydd a Phenarth	Gorllewin Caerdydd	Dwyrain Casnewydd
Gorllewin Casnewydd	Pontypridd	Bro Morgannwg

3.2.2. Caiff Aelodau sy'n gymwys am lefel is y Lwfans Costau Ychwanegol hawlio hyd at £3,700 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006.

3.2.3. Mae lefel is y Lwfans yn daladwy mewn perthynas â chost unrhyw lety dros nos oddi cartref.

3.3. *Lefel Uwch - Aelodau'r Ardal Allanol*

3.3.1. Yn amodol ar ddarpariaethau'r Adran hon, caiff Aelodau nad yw eu prif gartref yn un o'r etholaethau a restrir ym mharagraff 3.2.1 hawlio lefel uwch y Lwfans Costau Ychwanegol.

3.3.2. Caiff Aelod a oedd yn byw mewn eiddo yr oedd Lwfans ar y Lefel Uwch yn daladwy mewn perthynas ag ef ar 1 Ebrill 2007 barhau i dderbyn y Lefel Uwch hyd yn oed pe na bai'r eiddo, fel arall, yn gymwys oherwydd newidiadau yn y ffiniau etholaethol, cyn belled â'i fod yn dal yn byw yn yr eiddo hwnnw.

3.3.3. Caiff Aelodau sy'n gymwys am lefel uwch y Lwfans Costau Ychwanegol hawlio hyd at £12,000 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006.

3.3.4. Mae lefel uwch y Lwfans yn daladwy mewn perthynas â chostau unrhyw lety dros nos oddi cartref. Fe'i telir hefyd i helpu â chostau'r Aelod i ddarparu ail gartref yng Nghaerdydd gan gynnwys eitemau megis dodrefn, llog morgais a rhent. Cyn prynu dodrefn unigol neu unrhyw eitemau unigol eraill sy'n costio mwy na £2,000 dylid cysylltu â'r Swyddfa Ffioedd a

gofyn am eu cymeradwyaeth.

3.3.5. Rhaid i Aelodau sy'n hawlio'r llog ar fortais ail gartref yn ôl gyflwyno, o leiaf unwaith bob 12 mis, ddatganiad o'r llog a dalwyd er mwyn inni allu cyfrif unrhyw newid a fu yng nghyfraddau'r llog.

4. TEITHIAU ARFEROL YR AELODAU

4.1. Rhagarweiniad

4.1.1. Mae'r Adran hon yn ymdrin â'r teithiau a wneir gan Aelodau'r Cynulliad ar fusnes y Cynulliad o fewn Cymru (a elwir yn "teithiau arferol"); nid yw'n cynnwys teithio ar fusnes y Cynulliad i rannau eraill o'r DU na thu hwnt (gweler Adrannau 5 ac 8). Yn amodol ar yr hyn a nodir yn Adran 4.2.1, gall Aelod deithio ar y ffyrdd, ar y rheilffyrdd, mewn awyren neu ar y môr ar gyfer y siwrneiau a nodir ym mharagraff 4.1.2 ar draul y cyhoedd os yw'r siwrnai at ddiben cyflawni ei (d)dyletswyddau fel Aelod o'r Cynulliad.

4.1.2. Caiff Aelod hawlio lwfans teithio estynedig cyn belled na chaiff ei ad-dalu o ffynhonnell arall, er y gallai'r daith fod at ddiben cyflawni dyletswyddau ar ran y Cynulliad a sefydliadau eraill.

4.2. Egwyddorion Cyffredinol

4.2.1. Disgwylir i'r Aelodau deithio gan ddefnyddio'r dull mwyaf cost-effeithiol, gan roi ystyriaeth i union gost y daith a chostau aros dros nos. Fodd bynnag, gellir ystyried hefyd yr amser a dreulir ar y daith, a lle y gellir profi manteision o leihau'r amser teithio, o dan amgylchiadau eithriadol, gellir o bosibl hawlio ad-daliad ar gyfradd uwch. Bydd swm priodol yn cael ei dynnu oddi ar hawliad Aelod nad yw, ym marn y Llywydd, wedi teithio gan ddefnyddio'r dull mwyaf cost-effeithiol.

4.3. Teithio Arferol

4.3.1. Yn amodol ar Adran 4.2.1, mae gan Aelod hawl i deithio ar draul y Cynulliad tra'n teithio ar fusnes y Cynulliad gan ddilyn llwybr rhesymol.

4.4. Teithio ar y Ffyrrdd

4.4.1. Yn amodol ar Adran 4.2.1, caiff Aelod wneud 'taith arferol' mewn car a hawlio lwfans fesul milltir yn seiliedig ar y milltiroedd a deithiwyd.

4.5. Cyfraddau Fesul Milltir

4.5.1. O 1 Ebrill 2006 ymlaen telir Cyfraddau Fesul Milltir a Gymeradwyir gan Gyllid a Thollau ei Mawrhydi i'r rheini sy'n teithio mewn car, at feic modur a beic.

4.6. Teithiau Dwyffordd a Ganiateir

4.6.1. Os yw Aelod yn defnyddio car ar gyfer teithio o'i gartref cofrestredig i'r orsaf reilffordd neu'r maes awyr agosaf, gellir hawlio ar gyfer y daith ddychwelyd a wneir gan y sawl sy'n ei hebrwng. Caniateir taith ddwyffordd gyffelyb pan fydd Aelod yn cael ei yrru i'r etholaeth o'r cartref cofrestredig, ac yn teithio wedyn i Gaerdydd ar drafnidiaeth gyhoeddus.

4.7. Teithio mewn Tacsï

4.7.1. Yn amodol ar Adrannau 4.2.1, 4.7.2 a 4.7.3, os yw Aelod yn teithio mewn tacsï ar fusnes y Cynulliad caiff wneud cais am ad-daliad cyn belled nad yw'n fwy na chyfradd uwch y Lwfans Fesul Milltir mewn Car a nodir yn adran 4.5.1.

4.7.2. Os nad yw'n ymarferol i'r Aelod ddefnyddio unrhyw drafnidiaeth ar wahan i dacsï, caiff hawlio'r costau a ysgwyddwyd.

4.7.3. Ar unrhyw adeg y swm mwyaf y caiff Aelod ei hawlio fel ad-daliad o dan y lwfans hwn yw'r union gostau a ysgwyddwyd.

4.8. Teithio mewn Car Llog

4.8.1. Yn amodol ar Adran 4.2.1, os bydd Aelod yn teithio mewn car llog ar fusnes y Cynulliad, caiff hawlio'r union gostau a ysgwyddwyd.

4.9. Teithio ar Drên

4.9.1. Yn amodol ar Adran 4.2.1, caiff Aelod sy'n talu o'i boced ei hun am deithio mewn trên hawlio'r union gostau a ysgwyddwyd. Caiff Aelodau'r Cynulliad deithio ar docyn Dosbarth Cyntaf neu Ddosbarth Safonol, gan ddibynnu ar yr hyn sydd well ganddynt ac ar y tocynnau sydd ar gael.

4.10. Teithio mewn Awyren

4.10.1. Yn amodol ar Adran 4.2.1, caiff Aelod hawlio'r gost o deithio mewn awyren reolaidd ar gyfer taith arferol. Caiff Aelod hawlio'r gost o deithio mewn awyren breifat neu awyren siarter o fewn y trefniadau teithio arferol, hyd at uchafswm y gost o wneud yr un daith mewn awyren reolaidd.

4.11. Teithio ar fusnes y Pwyllgorau

4.11.1. Mae'r telerau uchod yn berthnasol hefyd pan fydd Aelod yn teithio ar fusnes swyddogol un o'r Pwyllgorau. Caiff hawlio lwfans fesul milltir ar y gyfradd uwch a nodir yn Adran 1.1.1 ond ni fydd y milltiroedd hynny'n cyfrif yn erbyn y cyfyngiadau yn y paragraff hwnnw.

5. TEITHIAU ESTYNEDIG

5.1. Rhagarweiniad

5.1.1. Yn ogystal â threfniadau "teithiau arferol" (Adran 4) gall Aelod deithio ar draul y cyhoedd i fannau eraill yn y DU ar fusnes y Cynulliad a hynny o dan "lwfans teithiau estynedig". Er mwyn bod yn gymwys rhaid i'r daith gydymffurfio ag un o'r gofynion canlynol:

- Mae'r daith at ddiben y Cynulliad
- Mae'r daith yn ymwneud â mater sydd gerbron y Cynulliad ar hyn o bryd, neu gerbron un o'r Pwyllgorau y mae'r Aelod yn ei wasanaethu
- Mae'n berthnasol i etholaeth, neu'n ymwneud â mater o ddiddordeb cyffredinol i'r etholaeth

5.1.2. Caiff Aelod hawlio lwfans teithio estynedig cyn belled na chaiff ei ad-dalu o ffynhonnell arall, er y gallai'r daith fod at ddiben cyflawni dyletswyddau ar ran y Cynulliad a sefydliadau eraill. Cyn i'r Aelod allu hawlio'r lwfans teithio ychwanegol hwn, mae'n rhaid i'r Swyddfa Ffioedd gytuno ar y daith ymlaen llaw. Y Llywydd fydd yn penderfynu ar unrhyw deithiau na roddodd y Swyddfa sêl ei fendith iddynt.

5.2. Symiau ac Amodau

5.2.1. Rhestrir lefelau ac amodau'r lwfans teithiau estynedig yn Adran 4.

6. TEITHIAU GAN BARTNER A PHLANT

6.1. Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau

6.1.1. Caiff Aelod hawlio cost teithiau ar gludiant cyhoeddus gan ei b(ph)artner ac unrhyw blant dan ddeunaw oed rhwng Caerdydd a'r etholaeth, neu Gaerdydd a chartref cofrestredig yr Aelod hwnnw. Nid oes rhaid i'r Aelod deithio gyda'r teulu. Er hynny, dim ond ar gyfer 12 taith y flwyddyn gan aelodau o'i deulu y caiff Aelod eu hawlio.

6.1.2. At ddibenion y lwfans hwn, diffinnir partner fel a ganlyn:

- Priod cyfreithlon
- Partneriaid Sifil fel y'u diffinnir yn y Ddeddf Partneriaeth Sifil 2004
- Person o'r naill ryw neu'r llall sy'n cyd-fyw â'r Aelod ac a enwebwyd yn bartner i'r Aelod at ddibenion y Swyddfa Ffioedd

6.1.3. Mae taith ddwyffordd yn cyfrif fel dwy daith sengl.

6.2. Diffiniad o Blentyn

6.2.1. Mae plentyn, at ddibenion y lwfans hwn, yn cynnwys llysblentyn, plentyn wedi'i fabwysiadu, plentyn maeth, neu unrhyw blentyn arall sy'n byw fel un o deulu'r Aelod ac sydd dan ddeunaw oed.

6.3. Teithio mewn Car

6.3.1. Caiff partner yr Aelod ac unrhyw blant dan ddenaw oed deithio mewn car yn hytrach na thrafnidiaeth gyhoeddus rhwng Caerdydd a'r etholaeth, neu Gaerdydd a chartref cofrestredig yr Aelod. Mewn achosion o'r fath, caiff yr Aelod hawlio'r gyfradd briodol fesul milltir. Dylid hawlio costau teithio partner yr Aelod mewn car ar wahân i hawliad yr Aelod ei hun. Y gyfradd fesul milltir yw'r un sy'n berthnasol i Aelodau. Bydd unrhyw daith o'r fath yn cyfrif yn erbyn y cyfanswm o 12 taith sengl a ganiateir mewn blwyddyn. Ni chaiff partner na phlentyn hawlio costau teithio os yw wedi teithio yn yr un car â'r Aelod.

6.4. Taliad uniongyrchol i'r priod neu blant

6.4.1. Caiff yr Aelod ofyn i'r Swyddfa Ffioedd dalu'r swm a hawliwyd o dan y lwfans hwn yn uniongyrchol i'r partner neu'r plentyn dan sylw.

7. TEITHIAU GAN STAFF YR AELODAU

7.1. *Cyfyngiad ar Nifer y Teithiau*

7.1.1. Caiff Aelod hawlio costau hyd at 18 taith sengl y flwyddyn rhwng Caerdydd a'r etholaeth, a wnaed ar gludiant cyhoeddus gan aelodau o'i staff. At y diben hwn, mae staff cymorth yn golygu'r rheini a gyflogir ar ran yr Aelod o'r Lwfans Cyflogau Staff, cyllid i grwpiau neu'r Lwfans Ysgrifenyddol Dros Dro.

7.2. *Teithio mewn Car*

7.2.1. Caiff Aelod hawlio cost teithiau mewn car a wnaed gan ei staff rhwng Caerdydd a'i Etholaeth. Yr un gyfradd fesul milltir a delir ar gyfer y daith â'r hyn a ganiateir i'r Aelod ar yr un daith. Bydd unrhyw daith o'r fath yn cyfrif yn erbyn y cyfanswm o 18 taith ddwyffordd a ganiateir mewn blwyddyn.

7.3. *Taliadau uniongyrchol i'r staff*

7.3.1. Caiff yr Aelod ofyn i'r Swyddfa Ffioedd dalu'r swm a hawliwyd yn uniongyrchol i'r aelod o staff dan sylw.

8. TEITHIO I SEFYDLIADAU'R GYMUNED EWROPEAIDD etc.

8.1. Hawl

8.1.1. Mewn unrhyw flwyddyn, mae hawl gan bob Aelod i wneud tair taith ddwyffordd rhwng y Deyrnas Unedig ac unrhyw un o Sefydliadau'r Gymuned Ewropeaidd ym Mrwsel.

8.1.2. Mewn unrhyw flwyddyn, mae hawl gan bob Aelod i wneud un daith ddwyffordd i unrhyw un o Sefydliadau'r Gymuned Ewropeaidd yn Luxembourg neu Strasbourg neu senedd genedlaethol unrhyw aelod-wladwriaeth arall o'r Undeb Ewropeaidd, yn ogystal ag unrhyw deithiau o dan baragraff 8.1.1

8.1.3. Rhaid i brif bwrpas y daith fod yn gysylltiedig â chyfrifoldebau'r aelod fel Aelod o'r Cynulliad.

8.1.4. Caiff Aelod hawlio union gostau'r daith a hawlio lwfans cynhaliaeth yn amodol ar y cyfyngiadau canlynol:

- cost y tocyn awyren dwyffordd rhataf a mwyaf addas sydd ar gael i un o'r cyrchfannau a nodir yn adran 8.11 neu 8.1.2; a
- chynhaliaeth am ddwy noson gyda phrydau bwyd ac unrhyw deithiau ychwanegol.

8.1.5. Caiff Aelod nad yw'n teithio mewn awyren hawlio'r union gostau teithio hyd at yr uchafswm a bennir ym mharagraff 8.1.4 uchod.

8.2. Cais

8.2.1. Cyn teithio, mae'n rhaid i Aelodau gyflwyno datganiad i'r Swyddfa Ffioedd ymlaen llaw yn nodi diben yr ymweliad, lleoliad a hyd yr ymweliad, a'r bobl neu'r cyrff y bwriedir cwrdd â hwy. Cyn y caiff yr Aelod hawlio'r lwfans teithio, mae'n rhaid i'r Swyddfa Ffioedd gytuno ar y daith ymlaen llaw. Y Llywydd fydd yn penderfynu ar unrhyw deithiau na roddodd y Swyddfa sêl ei bendith iddynt.

8.3. Teithiau i seneddau, cyngorau neu gynulliadau Rhanbarthol

8.3.1. Caiff Aelod ofyn am ganiatâd y Llywydd i ffurfio dirprwyaeth i ymweld â senedd, cyngor neu gynulliad rhanbarthol yn yr Undeb Ewropeaidd. Rhaid i'r cais ddangos manteision yr ymweliad i waith Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a nodi'n glir y bobl neu'r sefydliadau y byddant yn ymweld â nhw. Bydd unrhyw ymweliad o dan y paragraff hwn yn lle ymweliad y gellid fod wedi'i wneud o dan baragraff 8.1.2.

9. LWFANS COSTAU SWYDDFA

9.1. Diben a Swm

9.1.1. Caiff Aelodau hawlio Lwfans Costau Swyddfa er mwyn talu costau cynnal swyddfa lle mae'r treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr, yn unig ac o raid at ddiben eu dyletswyddau fel Aelodau o'r Cynulliad.

9.1.2. Yn amodol ar Adran 10.6.1, yr uchafswm y gall yr Aelodau ei hawlio fel Lwfans Costau Swyddfa yw £13,800 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006.

9.2. Costau Swyddfa

9.2.1. Nid oes modd darparu rhestr gynhwysfawr o'r eitemau a ganiateir. Ond, gall yr enghreifftiau canlynol fod o gymorth i'r Aelodau benderfynu a allant gyflwyno cais ai peidio:

- Costau cynnal swyddfa yn etholaeth Aelod y Cynulliad (gan gynnwys rhent, yswiriant, treth cyngor neu drethi busnes, trydan, nwy, dwr a ffôn, a chostau darparu cyfarpar i swyddfeydd o'r fath)
- Costau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â phrydlesu neu rhentu'r swyddfa
- Costau yn ymwneud â diogelwch mewn swyddfa etholaeth.
- Cost llogi neu rentu ystafelloedd yn etholaeth Aelod y Cynulliad ar gyfer cynnal "cymorthfeydd etholaeth".
- Costau hysbysebu'r cymorthfeydd etholaeth.
- Papurau newydd a chylchgronau
- Biliau ffonau symudol
- Ffioedd cyfrifwyr sy'n gysylltiedig â chost dodrefnu a chynnal y swyddfa
- Offer swyddfa nad yw ar gael yn uniongyrchol o'r Cynulliad.
- Cyflogau a chostau eraill sydd yn ymwneud â staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol, nad ymdrinnir â nhw mewn unrhyw fan arall

9.2.2. Bydd gofyn i'r Swyddfa Ffioedd gymeradwyo ceisiadau ar gyfer eitemau unigol o ddodrefn neu eitemau unigol eraill sy'n costio mwy na £2,000, cyn eu talu.

9.2.3. Ni ellir hawlio costau ad-dalu morgais, na'r llog arno, o dan y lwfans hwn.

9.2.4. Rhaid i'r anfonebau ar gyfer rhent y swyddfa gynnwys cyfeiriad yr adeilad sy'n cael ei rentu.

9.3. Diogelwch Swyddfa

9.3.1. Bydd swm ychwanegol ar gael i ariannu unrhyw wariant o fwy na £2,000 mewn unrhyw flwyddyn ariannol ar y camau y mae Aelodau'n bwriadu'u cymryd i ddiogelu'u hunain, eu staff, eu swyddfa etholaethol neu'u hoffer swyddfa ar ôl i'r heddlu argymhell eu bod yn gwneud hynny. Rhaid i'r argymhellion hynny fod yn ysgrifenedig a rhaid i Aelodau gyflwyno'r argymhellion ac o leiaf 3 dyfynbris cystadleuol am gost y gwaith dan sylw cyn ysgwyddo unrhyw wariant.

9.4. Iechyd a Diogelwch/Mynediad i'r Anabl

9.4.1. 9.4.1 Bydd swm ychwanegol ar gael i ariannu unrhyw wariant gan Aelod o fwy na £2,000 mewn unrhyw flwyddyn ariannol yng nghyswllt iechyd a diogelwch, diogelwch tân neu addasiadau i'w gwneud yn haws mynd i mewn ac allan o'u hadeiladau, os yw'r Aelodau'n bwriadu cymryd y camau hynny oherwydd argymhellion person priodol a gymeradwywyd gan y Llywydd ac a ddisgrifir mewn canllawiau a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Ffioedd. Rhaid i'r argymhellion hynny fod yn ysgrifenedig a rhaid i'r Aelodau gyflwyno'r argymhellion ac o leiaf 3 dyfynbris cystadleuol am gost y gwaith dan sylw cyn ysgwyddo unrhyw wariant.

9.4.2. Ni fydd angen i unrhyw Aelod wario mwy na £2,000 o'i Lwfans Costau Swyddfa yng nghyswllt paragraffau 9.3.1. a 9.4.1 yn ystod yr un flwyddyn ariannol.

9.5. Trosglwyddo Arian

9.5.1. Caniateir i Aelod drosglwyddo hyd at 25 y cant o'i Lwfans Costau Swyddfa i'w Lwfans Cyflogau Staff ychwanegol (fel y'i diffinnir yn Adran 2.3.1) ar ôl hysbysu'r Swyddfa Ffioedd yn ysgrifenedig ymlaen llaw.

10. LWFANS CYFLOGAU STAFF

10.1. Diben a Swm

10.1.1. Caiff Aelod hawlio Lwfans Cyflogau Staff i dalu costau cyflogi pobl i wneud gwaith gweinyddu, clericio neu waith ysgrifenyddol neu i wneud gwaith ymchwil, lle mae'r treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr, yn unig ac o raid at ddiben ei (d)dyletswyddau fel Aelod o'r Cynulliad.

10.1.2. Yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006, gall Aelod Cynulliad hawlio lwfans i dalu costau cyflog, ynghyd â'r Cyfraniadau Yswiriant Gwladol Cyflogwr cysylltiedig, hyd at 2.5 o staff cyfwerth ag amser llawn. Ni chaiff mwy na 1.0 o staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 1 fel y diffinnir isod. Ni chaiff mwy na 1.0 o staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 2 a'r gweddill o Fand 3.

Band	Swyddi
1	Rheolwr Swyddfa
2	Uwch Ysgrifenydd Uwch Weithiwr Achos Cynorthwy-ydd Ymchwil Swyddog y Wasg
3	Gweithiwr Achos Ysgrifennydd Iau

10.1.3. Dyma'r graddfeydd cyflog cyfwerth ag amser llawn ar gyfer y swyddi hyn:

BAND	Pwynt 1	Pwynt 2	Pwynt 3	Pwynt 4	Pwynt 5
1	£19,056	£20,808	£22,721	£24,810	£27,092
2	£16,205	£17,873	£19,712	£21,741	£23,978
3	£14,630	£15,798	£17,061	£18,422	£19,894

10.1.4. Caiff y graddfeydd hyn eu hadolygu ar 1 Ebrill 2007 ac ar yr un dyddiad bob blwyddyn yn unol â'r cynnydd yn y Mynegai Enillion Cyfartalog ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol.

10.2. Datblygiad Cyflog

10.2.1. Bydd cyflogau aelodau unigol o'r staff cymorth yn codi fesul pwynt ar 1 Ebrill 2005 bob blwyddyn nes y byddant yn cyrraedd pen uchaf y raddfa, yn amodol ar berfformiad boddhaol.

10.2.2. Bydd cyflog unrhyw aelod unigol o'r staff cymorth yn cael ei ddiogelu os oedd cyflog hwnnw'n uwch na'r cyflog uchaf ar y raddfa ar 1 Ebrill 2005, nes y bydd hwnnw'n codi'n

uwch na'r cyflog sy'n daladwy. Bryd hynny, bydd yn cael y cyflog uchaf ar y raddfa.

10.2.3. Bydd staff cymorth newydd yn dechrau ar waelod y band cyflog priodol oni bai fod rhesymau da sy'n cyfiawnhau cyflog dechreuol uwch. Gofynnir i Aelodau gyflwyno achos dros hynny i'r Swyddfa Ffioedd yn y lle cyntaf gan gyfeirio unrhyw anghydfod at y Llywydd iddo ef benderfynu'n derfynol ar y mater os bydd angen.

10.2.4. Yn amodol ar berfformiad boddhaol, caiff staff newydd gynydd yn eu cyflog ar ddyddiad eu penodiad bob blwyddyn.

10.3. Costau Eraill yn ymwneud â Staff

10.3.1 Yn amodol ar Adran 9.5.1, gall aelod hawlio swm ychwanegol o'r Lwfans Cyflogau Staff hyd at £5,200 yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006 i dalu costau goramser, hyfforddiant, teithio, taliadau bonws etc. (gan gynnwys Cyfraniadau Yswiriant Gwladol y Cyflogwr mewn perthynas â'r taliadau hyn), a bydd y swm hwn yn codi'n unol â'r cynnydd yn y Mynegai Enillion Cyfartalog ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol.

10.4. Contractau Cyflogaeth

10.4.1 Mae gofyn i Aelodau roi datganiad ysgrifenedig i holl aelodau'i staff yn nodi prif delerau ac amodau eu cyflogaeth, gan roi copi i'r Swyddfa Ffioedd ymhen mis ar ôl iddynt ddechrau yn eu swydd.

10.5. Talu Cyflogau

10.5.1 Telir cyflogau'r staff cymorth yn fisol ar ddiwrnod olaf pob mis. Bydd y taliadau yn cael eu gwneud yn uniongyrchol i gyfrif yr unigolyn drwy drosglwyddiad electronig (System Glirio Awtomataidd y Bancwyr – BACS).

10.6. Trosglwyddo Arian

10.5.2 Caniateir i Aelod drosglwyddo hyd at 25 y cant o'r Lwfans Cyflogau Staff ychwanegol, fel y'i diffinnir yn adran 10.3.1, i'w Lwfans Costau Swyddfa, ar ôl hysbysu'r Swyddfa Ffioedd yn ysgrifenedig ymlaen llaw.

10.7. Taliadau uniongyrchol i'r staff

10.5.3 Caiff yr Aelod ofyn i'r Swyddfa Ffioedd dalu unrhyw swm a hawliwyd o dan adran 10.3 hwn yn uniongyrchol i'r aelod o staff dan sylw.

11 PENSIWN A DARPARIAETH GYSYLLTIEDIG AR GYFER STAFF YR AELODAU

11.1 Pensiwn

11.1.1 Caiff Aelodau hawlio lwfans ar gyfer costau'u cyfraniadau at gynllun pensiwn personol unrhyw staff a delir o'r:

- (a) Lwfans Costau Staff;
- (b) cyllid ar gyfer grwpiau neu
- (c) Lwfans Costau Swyddfa mewn perthynas â staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol

11.1.2 Yr uchafswm a delir yw 10% o'r cyflog a delir i'r unigolyn hwnnw. Nid yw'r lwfans hwn yn cymryd lle Lwfans Cyflogau Staff, y cyllid ar gyfer grwpiau na'r Lwfans Costau Swyddfa.

11.2 Yswiriant Bywyd

11.2.1 Caiff Aelod hawlio lwfans mewn perthynas â'r gost iddo ef/hi yn sgil talu cyfraniadau a wneir i unrhyw bolisi yswiriant bywyd a awdurdodwyd gan Bwyllgor y Tŷ mewn perthynas â'r canlynol:

- (a) unrhyw staff a gaiff eu talu drwy'r Lwfans Cyflogau Staff;
- (b) unrhyw staff a gaiff eu talu drwy'r Cyllid ar gyfer Grwpiau, neu
- (c) staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol drwy'r Lwfans Costau Swyddfa

11.3 Yswiriant Salwch Difrifol

11.3.1 Caiff Aelod hawlio lwfans mewn perthynas â'r gost iddo ef/hi yn sgil talu cyfraniadau a wnaed i unrhyw bolisi yswiriant salwch difrifol a awdurdodwyd gan Bwyllgor y Tŷ mewn perthynas â'r canlynol:

- (a) unrhyw staff a gaiff eu talu drwy'r Lwfans Cyflogau Staff;
- (b) unrhyw staff a gaiff eu talu drwy'r Cyllid ar gyfer Grwpiau, neu
- (c) staff glanhau a gyflogir yn uniongyrchol drwy'r Lwfans Costau Swyddfa

12 LWFANS STAFF DROS DRO

12.1 Diben

12.1.1 Caiff Aelod hawlio Lwfans Staff Dros Dro i dalu treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr ac o raid yng nghyswllt ei (d)dyletswyddau yn y Cynulliad, i sicrhau cymorth ysgrifenyddol neu gymorth ymchwil os yw person y telir cyflog iddo/iddi o dan y Lwfans Cyflogau Staff yn cael ei atal rhag rhoi'r gwasanaeth hwnnw oherwydd salwch, absenoldeb mamolaeth neu absenoldeb mabwysiadu.

12.2 Cymhwysio am y Lwfans Ysgrifenyddol Dros Dro

12.2.1 Gellir hawlio Lwfans Staff Dros Dro os yw'r aelod o staff y mae angen rhywun i gymryd ei (l)le:

- yn absennol o'r gwaith oherwydd salwch neu absenoldeb mamolaeth, ac yn dal i gael ei thalu/dalu gan yr Aelod trwy'r Lwfans Cyflogau Staff;
- yn cael ei chyflogi/gyflogi'n barhaol;
- os yw'n sâl, yn absennol am fwy na phythefnos;
- yn cyflwyno tystysgrifau meddygol ar gyfer salwch neu dystysgrif mamolaeth (ffurflen MATB1) sy'n nodi'r wythnos y disgwylir iddi esgor;
- yn meddu ar gontract dilys sy'n nodi'r cyfnodau o salwch a mamolaeth a ganiateir gyda chyflog.

12.3 Cyfyngiadau

12.3.1 Bydd yr uchafswm y gellir ei hawlio yn seiliedig ar gyfanswm cyflog yr aelod absennol o staff dros gyfnod penodol (gweler isod).

12.3.2 Yn unol ag arferion cyflogi da, anogir yr Aelodau i wneud yn siwr bod gan yr holl staff dros dro drefniadau pensiwn.

12.3.3 Ymdrinnir ag absenoldebau salwch a mamolaeth yn gwbl ar wahân wrth gyfrif Lwfans Staff Dros Dro. Felly, os bu un o'r staff yn absennol oherwydd mamolaeth neu salwch (nad oedd yn gysylltiedig â'r mamolaeth) caiff yr Aelod fanteisio ar ddwy gyllideb wahanol ar gyfer y Lwfans Staff Dros Dro.

12.3.4 Pan fydd unigolyn yn absennol oherwydd salwch, bydd uchafswm y lwfans sydd ar gael yn seiliedig ar chwe mis o dâl llawn a chwe mis ar hanner cyflog (gan gynnwys cyfraniadau'r cyflogwr at yr Yswiriant Cenedlaethol a chostau pensiwn) pob aelod o staff absennol sy'n gymwys.

12.3.5 Os bodlonir y rheol "mwy na phythefnos", gweler Adran 12.2.1, bydd y Lwfans Staff Dros Dro yn cael ei ôl-dalu i ddiwrnod cyntaf yr absenoldeb

- 12.3.6 Pan fydd unigolyn ar absenoldeb mamolaeth, mae uchafswm y lwfans sydd ar gael yn cyfateb i 24 wythnos o gyflog llawn yr unigolyn (gan gynnwys cyfraniadau'r cyflogwr at yr Yswiriant Gwladol a chostau pensiwn).
- 12.3.7 Pan wneir cais am gymorth dros dro oherwydd salwch ar gyfer y cyfnod hwyaf a ganiateir o dan y trefniadau newydd, gellir hawlio ar gyfer unrhyw estyniad i'r cymorth o'r Lwfans Cyflogau Staff. Bydd yr unigolyn parhaol wedi cyrraedd yr uchafswm y mae ganddo/ganddi hawl iddo ac a nodwyd yn y contract, ac felly ni fydd costau'r staff dros dro felly yn ychwanegol i'r cyflogau arferol.
- 12.3.8 Os ceir cais arall am gymorth, a hynny'n gysylltiedig ag aelod o staff sydd wedi bod yn absennol am 12 mis gyda chyflog, bydd y cais hwnnw'n cael ei dderbyn cyn belled â bod cyfnod o 12 mis ers y cais diwethaf.

13 TALIADAU DISWYDDO I YSGRIFENYDDION A CHYNORTHWYWYR YMCHWIL A DELIR O'R LWFANS CYFLOGAU STAFF

13.1 *Pan fo Aelod yn gadael y Cynulliad*

- 13.1.1 Caiff yr Aelod hawlio cost taliadau diswyddo i staff cymwys os yw'r Aelod yn rhoi'r gorau i fod yn Aelod o'r Cynulliad am unrhyw reswm. I fod yn gymwys, mae'n rhaid i staff fod ag o leiaf dwy flynedd o wasanaeth gyda'r Aelod ar y dyddiad y maent yn rhoi'r gorau i weithio i'r cyn Aelod, a heb fod yn hunan-gyflogedig. Cyfrifir taliadau diswyddo yn unol â'r ddeddfwriaeth gyflogi gyfredol. Yr uchafswm y gellir ei hawlio o dan y lwfans hwn yw swm y tâl diswyddo sy'n daladwy wedi diswyddiad statudol.
- 13.1.2 Ni fydd y lwfans hwn yn daladwy os gwnaiff yr Aelod roi'r gorau i fod yn Aelod o ganlyniad i adran 2(5)(b) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 a chael ei ethol fel Aelod yn yr etholiad wedi hynny.

14 LWFANS DIRWYN I BEN

14.1 *Diben a Swm*

14.1.1 Caiff person sydd wedi rhoi'r gorau i fod yn Aelod o'r Cynulliad, am unrhyw reswm, hawlio lwfans ar gyfer costau gwaith a wneir ar ei r(h)an ar ôl iddo/i roi'r gorau i fod yn Aelod, yn ogystal ag unrhyw fân-wariant cysylltiedig. Caiff y cyn-Aelod ond wneud cais os yw'r gwaith yn angenrheidiol i gwblhau'r hyn oedd ar y gweill ar yr adeg y bu iddo/i roi'r gorau i fod yn Aelod. Yr uchafswm y gellir ei hawlio yw un rhan o dair o swm y Lwfans Costau Swyddfa, yr elfen Costau Staff eraill o'r Lwfans Cyflogau Staff cyfredol (fel y'i diffinnir ym Mharagraff 10.3.1) a'r gwir gyflogau a dalwyd i staff a gyflogwyd gan y cyn Aelod ar y diwrnod y gadawodd y Cynulliad, i dalu costau unrhyw waith angenrheidiol i'r Cynulliad a wneir ar ran Aelod sydd wedi marw, sydd wedi colli'i sedd neu sydd wedi ymddeol, yn dilyn ei (d)ddiwrnod olaf fel Aelod o'r Cynulliad ynghyd ag unrhyw fân-wariant cysylltiedig. Bydd yr uchafswm sy'n daladwy o dan y lwfans hwn yn gostwng yn ôl faint o'r Lwfans Costau Ychwanegol, Lwfans Costau Swyddfa a Lwfans Staff Cymorth a ordalwyd oherwydd y cyfyngiad pro rata a ddisgrifir yn adran 1.5.1. yn y Penderfyniad hwn.

14.1.2 Ni fydd y lwfans hwn yn daladwy os bydd yr Aelod yn rhoi'r gorau i fod yn Aelod o ganlyniad i adran 2(5)(b) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 a chael ei ethol fel Aelod yn yr etholiad wedi hynny.

14.1.3 Ar gyfer Aelod sydd wedi marw, telir y lwfans hwn i'r rheini y ceir cyfeiriadau priodol atynt fel cynrychiolwyr personol yr Aelod sydd wedi marw.

14.2 *Treuliau Taladwy*

14.2.1 Gall treuliau a ysgwyddwyd yn llwyr, yn unig ac o raid at ddibenion dirwyn i ben gynnwys y canlynol:

- Cyflogau a chyfraniadau Yswiriant Gwladol cyflogwyr ar gyfer staff sy'n parhau i gael eu cyflogi ynghyd â chyfraniadau pensiwn cysylltiedig.
- Rhwymedigaethau contract y staff - yn enwedig yn achos Aelodau sydd wedi marw neu sydd wedi colli'u seddau.
- Rhwymedigaethau contract i hurbwrcasu offer neu drefniadau prydlesu swyddfeydd
- Post, deunydd swyddfa a chostau ffôn.
- Costau teithio

14.2.2 Nid yw'r taliadau diswyddo o dan Adran 13 yn cael eu cynnwys o dan y lwfans hwn.

15 GRANT ADSEFYDLU

15.1 Grant Adsefydlu

15.1.1 Caiff unrhyw berson sydd yn Aelod o'r Cynulliad yn union cyn etholiad cyffredin y Cynulliad ac

- nad yw'n ymgeisydd yn yr etholiad; neu
- os yw'n ymgeisydd, nad yw wedi ei ethol,

hawlio Grant Adsefydlu.

15.1.2 Yn y paragraff blaenorol,

“mae "ymgeisydd yn yr etholiad" yn cynnwys person ar restr ymgeiswyr plaid wleidyddol gofrestredig; ac

“mae "wedi ei ethol" yn cynnwys person sydd wedi ei ethol ar gyfer rhanbarth etholiadol y Cynulliad.

15.1.3 Mynegir y grant fel canran o'r cyflog blynyddol (ar y gyfradd sy'n daladwy i'r Aelodau yn union cyn yr etholiad) ac fe'i pennir yn ôl oedran yr Aelod (ar ddyddiad yr etholiad) a hyd ei wasanaeth fel Aelod o'r Cynulliad cyn yr etholiad. Bydd Grant Adsefydlu Aelodau Cynulliad sydd hefyd yn Aelodau Seneddol neu'n Aelodau Senedd Ewrop, sy'n derbyn dim ond traean o'u cyflog yn unol â Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad) (Cyflogau) (Cyfyngu) 1999 (SI 1999 Rhif 1083) yn cael ei bennu ar sail eu cyflog llawn.

15.1.4 Dangosir y canrannau perthnasol yn y Tabl isod.

CANRANNAU'R CYFLOG BLYNYDDOL

Oedran		Nifer y blynyddoedd o wasanaeth (blynyddoedd wedi eu cwblhau)						
		o dan 10	10	11	12	13	14	15 a throsodd
o dan	50	50	50	50	50	50	50	50
	50	50	50	52	54	56	58	60
	51	50	52	55	58	62	65	68
	52	50	54	58	63	67	72	76
	53	50	56	62	67	73	78	84
	54	50	58	65	72	78	85	92
	55 i 64	50	60	68	76	84	92	100
	65	50	58	65	72	78	85	92
	66	50	56	62	67	73	78	84
	67	50	54	58	63	67	72	76
	68	50	52	55	58	62	65	68
	69	50	50	52	54	56	58	60
	70 a throsodd	50	50	50	50	50	50	50

15.1.5 Wrth gyfrif nifer y blynyddoedd o wasanaeth, ni chyfrifir unrhyw gyfnod fel Aelod fwy nag unwaith; caiff unrhyw gyfnod o wasanaeth a ddiystyrwyd wrth gyfrif grant adsefydlu blaenorol ei ddiystyru y tro hwn hefyd. Hefyd, caiff ffracsiwn o flwyddyn ei ddiystyru, os nad yw Aelod a etholwyd mewn etholiad cyffredin yn cwblhau blwyddyn gyfan am fod dyddiad yr etholiad nesaf yn cwmpo cyn diwedd y flwyddyn nad yw'n ei chwblhau. Mewn achos o'r fath, dylid cymryd bod yr Aelod wedi gwasanaethu am flwyddyn lawn.

15.2 Deiliaid Swyddi

15.2.1 Bydd gan Aelodau'r Cynulliad sydd wedi dal swydd a nodir ym mharagraff 2.1.2 ar unrhyw adeg yn ystod eu gwasanaeth, y cyfeiriwyd ato ym mharagraff 15.1.5, hawl i dderbyn taliad ychwanegol drwy gyfrwng Grant Adsefydlu. Bydd y taliad gyfwerth â swm y cyflog a dalwyd i ddeiliad y swydd honno yn y tri mis cyn iddynt roi'r gorau i'r swydd. Os yw'r Aelod wedi dal mwy nag un swydd yn ystod y cyfnod hwnnw, seilir y taliad ar gyfradd y cyflog uchaf.

16 GRANT YMDDEOL OHERWYDD SALWCH

16.1 *Grant Ymddeol Oherwydd Salwch*

16.1.1 Mae gan Aelodau sydd â salwch sy'n eu rhwystro rhag cymryd rhan mwyach yng ngweithgareddau'r Cynulliad yr hawl i wneud cais am Grant Ymddeol oherwydd Salwch pan fyddant yn rhoi'r gorau i fod yn Aelod. Bydd lefel y grant sy'n daladwy yn cael ei gyfrif yn yr un modd â'r Grant Adsefydlu o dan Adran 15, ond y dylid darllen y cyfeiriad at ddyddiad yr etholiad cyffredin 'nesaf' fel y dyddiad y mae'r Aelod yn rhoi'r gorau i fod yn Aelod.

16.1.2 Ni fydd gan Aelod o'r Cynulliad sy'n hawlio Grant Ymddeol oherwydd Salwch yr hawl i wneud cais am Grant Adsefydlu pan gynhelir yr etholiad cyffredin nesaf.

17 LWFANS ANABLEDD

17.1 *Diben a Swm*

17.1.1 Bydd lwfans ar gael i Aelodau sydd ag angen cymorth ychwanegol arnynt o ganlyniad i anabledd, i ymgymryd â'u cyfrifoldebau fel Aelodau.

17.1.2 Bydd swm y lwfans sy'n daladwy yn cael ei gyfrif ar sail asesiad o natur a maint yr anabledd a'r adnoddau ychwanegol sydd eu hangen ar yr Aelod hwnnw i'w (g)alluogi i ymgymryd â'i (d)dyletswyddau. Bydd angen i'r Aelod a'r Llywydd gytuno ar yr asesiad a'r broses o gyfrif y swm sy'n daladwy i'r aelod hwnnw, neu'r Llywydd yn unig os nad ydynt yn cytuno.

17.1.3 At ddibenion y lwfans hwn bydd gan "anabledd" yr un ystyr â'r hyn a geir yn Neddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd 1995.

18 CYMORTH AR GYFER GRWPIAU

18.1 *Diben*

18.1.1 Mae gan grwpiau o 3 neu fwy o Aelodau yr hawl i lwfans i'w cynorthwyo â'u gwaith yn y Cynulliad. Rhoddir y lwfans i dalu am gostau angenrheidiol a ysgwyddwyd yn llwyr ganddynt hwy a chan neb arall, er mwyn medru cyflawni eu dyletswyddau.

18.1.2 Nid oes modd darparu rhestr gynhwysfawr o'r eitemau a ganiateir. Ond, gall yr enghreifftiau canlynol fod o gymorth i'r Aelodau benderfynu a allant gyflwyno cais ai peidio:

- cyflogi staff i wneud gwaith gweinyddu, clericio neu waith ysgrifenyddol,
- cyflogi staff i wneud gwaith ymchwil;
- prynu offer swyddfa.

18.1.3 Os dymunir prynu eitemau unigol o ddodrefn neu eitemau unigol eraill sy'n costio mwy na £2,000, dylid gofyn am gymeradwyaeth y Swyddfa Ffioedd ymlaen.

18.1.4 Ni ellir hawlio costau ad-dalu morgais, na'r llog arno, o dan y lwfans hwn.

18.1.5 Mae gofyn i Aelodau roi datganiad ysgrifenedig i holl aelodau eu staff yn nodi prif delerau ac amodau eu cyflogaeth, gan roi copi i'r Swyddfa Ffioedd ymhen mis.

18.2 *Swm*

18.2.1. Ar gyfer y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006 a'r blynyddoedd dilynol, gall grwpiau plaidd ddewis i'w lwfans gael ei gyfrifo yn unol ag un o'r dulliau a ganlyn:

18.3 *Dewis 1*

18.3.1. Dyma swm y cyllid ar gyfer y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006:

(a) bydd gan bob grŵp yr hawl i swm (y swm sylfaenol) na fydd yn fwy na £100,650;

(a) bydd pob grŵp nad yw'n cael ei gynrychioli gan Aelod yn y Cabinet yn derbyn, ar ben y swm sylfaenol, swm ychwanegol wedi'i gyfrifo fel a ganlyn:

Swm o £59,220 ar gyfer grwpiau o 10 Aelod neu lai

Y swm uchod ar gyfer grwpiau o dros 10 Aelod, ynghyd â swm ychwanegol o £24,235 ar gyfer pob 5 aelod ychwanegol (neu ran o hynny).

18.3.2 Rhaid i'r staff a gyflogir o dan y lwfans hwn fod wedi'u cynnwys yn un o'r Bandiau a ganlyn a rhaid iddynt fod yn ddarostyngedig i'r isafsymiau a'r uchafsymiau ac i'r Trefniadau Dros Dro amlinellir yn adran 18.3.3.

Band	Swyddi	Isafswm	Uchafswm
------	--------	---------	----------

1	Rheolwr Swyddfa	£19,056	£27,092
2	Uwch Ysgrifenydd Uwch Weithiwr Achos Cynorthwy-ydd Ymchwil Swyddog y Wasg	£16,205	£23,978
3	Gweithiwr Achos Ysgrifennydd Iau	£14,630	£19,894
4	Uwch Ymchwilydd	£25,808	£31,629

18.3.3. Bydd y Swyddfa Ffioedd, gan weithredu ar ran Swyddfa'r Llywydd yn cytuno ag arweinwyr y pleidiau ynghylch band cyflog pob aelod unigol o'r staff cymorth. Os bydd unrhyw unigolyn ar gyflog sy'n is na'r isafswm ar y raddfa, caiff ei g/chyflog ei godi i'r lefel honno. Os bydd unrhyw unigolyn ar gyflog uwch na'r uchafswm ar y raddfa, caiff ei g/chyflog ei ddiogelu nes y bydd yr uchafswm wedi codi'n uwch na'r cyflog sy'n daladwy.

18.3.4 Caiff y symiau yn adran 18.3.1 ac uchafsymiau ac isafsymiau y graddfeydd ym mharagraff 18.3.2. eu hadolygu ar 1 Ebrill 2007 ac ar yr un dyddiad bob blwyddyn yn unol â'r cynnydd yn y Mynegai Enillion Cyfartalog ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol.

18.4 Dewis 2

18.4.1 Yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006, gall grŵp plaid hawlio lwfans i dalu costau cyflogau a Chyfraniadau Yswiriant Gwladol Cyflogwr cysylltiedig ar gyfer hyd at 4.0 o staff cyfwerth ag amser llawn. Ni chaiff mwy nag 1.0 staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 1 fel y'i diffinnir isod. Ni chaiff mwy na 3.0 o staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 2 a'r gweddill o Fand 3.

Band	Swyddi
1	Rheolwr Swyddfa
2	Uwch Ysgrifennydd Uwch Weithiwr Achos Cynorthwy-ydd Ymchwil Swyddog y Wasg
3	Gweithiwr Achos Ysgrifennydd Iau
4	Uwch Ymchwilydd

18.4.2 Caiff grŵp o 10 Aelod neu lai nad yw'n cael ei gynrychioli gan Aelod yn y Cabinet benodi hyd at 2.0 o staff cyfwerth ag amser llawn hefyd. Ni chaiff mwy nag 1.0 o staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 4 fel y'i diffinnir uchod. Ni chaiff mwy nag 1.0 o staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 2 a'r gweddill o Fand 3.

18.4.3 Mae gan grŵp o dros 10 o aelodau nad yw'n cael ei gynrychioli gan aelod yn y Cabinet hawl i'r staff a nodir ym mharagraff 18.4.2 ond am bob 5 aelod ychwanegol yn y grŵp (neu ran o hynny) gall benodi hyd at 1.0 o staff cyfwerth ag amser llawn. Ni chaiff mwy na 1.0 o staff cyfwerth ag amser llawn ddod o Fand 2 fel y'i diffinnir uchod a'r gweddill o Fand 3.

18.4.4 Dyma'r graddfeydd cyflog cyfwerth ag amser llawn ar gyfer y swyddi hyn:

BAND	Pwynt 1	Pwynt 2	Pwynt 3	Pwynt 4	Pwynt 5
1	£19,056	£20,808	£22,721	£24,810	£27,092
2	£16,205	£17,873	£19,712	£21,741	£23,978
3	£14,630	£15,798	£17,061	£18,422	£19,894
4	£25,808	£27,154	£28,571	£30,060	£31,629

- 18.4.5 Caiff y graddfeydd hyn eu hadolygu ar 1 Ebrill 2007 ac ar yr un dyddiad bob blwyddyn yn unol â'r cynnydd yn y Mynegai Enillion Cyfartalog ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol.
- 18.4.6 Bydd cyflogau aelodau unigol a'r staff cymorth unigol yn codi fesul pwynt ar 1 Ebrill bob blwyddyn nes y byddant yn cyrraedd pen uchaf y raddfa, yn amodol ar berfformiad boddhaol.
- 18.4.7 Bydd cyflog unrhyw aelod unigol o'r staff cymorth yn cael ei ddiogelu os oedd ei gyflog yn uwch na'r cyflog uchaf ar y raddfa ar 1 Ebrill 2005, nes y bydd y cyflog uchaf ar y raddfa'n codi'n uwch na'r cyflog sy'n daladwy. Bryd hynny, bydd yn cael y cyflog uchaf ar y raddfa.
- 18.4.8 Bydd staff cymorth newydd sy'n dechrau ar 1 Ebrill 2006 yn dechrau ar waelod y band cyflog priodol oni bai fod rhesymau da sy'n cyfiawnhau cyflog dechreuol uwch. Gofynnir i Aelodau gyflwyno achos dros hynny i'r Swyddfa Ffioedd yn y lle cyntaf a chaiff unrhyw anghydfod ei gyfeirio at y Llywydd iddo ef benderfynu'n derfynol ar y mater os bydd angen.
- 18.4.9 Yn amodol ar berfformiad boddhaol, caiff staff newydd gynnydd yn eu cyflog ar ddyddiad eu penodiad bob blwyddyn.
- 18.4.10 Caiff grwpiau plaid hawlio swm ychwanegol o'r Lwfans Cyflogau Staff yn ystod y flwyddyn yn dechrau 1 Ebrill 2006 i dalu costau goramser, hyfforddiant, teithio, taliadau bonws etc. (gan gynnwys Cyfraniadau Yswiriant Gwladol y Cyflogwr ychwanegol mewn perthynas â'r taliadau hyn), prynu cyfarpar angenrheidiol a llogi cyfleusterau etc.
- 18.4.11 Dyma sut y caiff y swm ychwanegol ei gyfrifo:
- (a) bydd gan pob grŵp yr hawl i swm (y swm sylfaenol) na fydd yn fwy na £9,150 y flwyddyn;
- (b) bydd pob grŵp nad yw'n cael ei gynrychioli gan aelod yn y Cabinet yn derbyn, ar ben y swm sylfaenol, swm ychwanegol wedi'i gyfrif fel a ganlyn:
- Swm o £5,385 ar gyfer grwpiau o 10 aelod neu lai
- Y swm uchod ar gyfer grwpiau o dros 10 ynghyd â £2,203 ychwanegol am bob 5 aelod ychwanegol (neu ran o hynny),
- 18.4.12 Caiff y symiau yn adran 18.4.11 ac uchafsymiau ac isafsymiau y graddfeydd ym mharagraff 18.4.4. eu hadolygu ar 1 Ebrill 2007 ac ar yr un dyddiad bob blwyddyn yn unol â'r cynnydd yn y Mynegai Enillion Cyfartalog ar gyfer y mis Rhagfyr blaenorol.

18.5 Cymeradwyo'r gwariant

18.5.1 Rhaid cael cymeradwyaeth arweinydd y grwp, neu'r Aelod Cynulliad y mae'r cyfrifoldeb wedi'i ddirprwyo iddo/i, cyn gwario arian o'r lwfans hwn.

19. GALW'R AELODAU YN ÔL YN YSTOD Y TORIAD

19.1. *Diben a Swm*

19.1.1. Gall Aelod hawlio unrhyw gostau o ganlyniad i deithiau a wneir ganddo/i i fod yn bresennol mewn cyfarfod llawn o'r Cynulliad a alwyd er mwyn ystyried mater brys sydd o bwys cyhoeddus yn unol â Rheol Sefydlog 6.2.

19.1.2. Mae hawl gan Aelod hawlio costau o ganlyniad i deithiau a wneir ganddo/i i fod yn bresennol mewn cyfarfod o Bwyllgor y Cynulliad yn unol â Rheol Sefydlog 9.12, 16.6 a

19.1.3. Bydd darpariaethau Adran 4, heblaw am Adran 4.1.1 a 4.10, yn berthnasol yn yr achosion hyn. Os bydd yn teithio mewn awyren, telir cost tocyn unffordd dosbarth busnes. Telir cost llety dros nos os bu ei angen arno wrth deithio i'r Cynulliad. Os yn ymarferol, caiff Aelodau hawlio'r gost o ailgydio yn ei (g)wyliau os bu rhaid ei (g)alw yn ôl.